

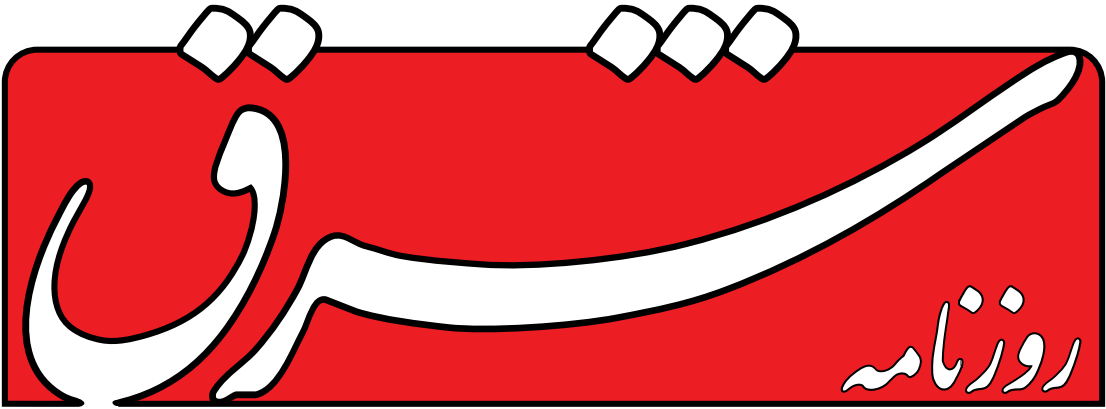
مصطفی احمدی روشن» ترور شد

۳ ترور هسته‌ای در ۳ سال پایانی با روش مشابه

گروه سیاسی: در سالگرد ترور دو نفر از دانشمندان هسته‌ای (دکتر علیمحمدی و دکتر شهریاری) دیروز «معاون بازرگانی سایت نطنز» به همراه همکارش در انفجار بمبی در تهران ترور شدند. آن گونه که مسوول بسیج دانشجویی دانشگاه صنعتی شریف اعلام کرد...

صفحه ۲

پنجشنبه ۲۲ دی ۱۳۹۰ - ۱۸ اصفهر ۱۴۳۲ - ۱۲ زانویه ۲۰۱۲ - سال نهم

تاوان کودتا

رییس پیشین دولت نظامی ترکیه به حبس ابد محکوم شد

گروه جهان: «حبس ابد بدون امکان عقوبت» این حکمی است که علیه ژنرال‌های ترکیه که در ۱۲ سپتامبر ۱۹۸۰ علیه دولت «سلیمان دمیرل» کودتا کرده و دولت او را ساقط کردند، صادر شده است. پذیرفتن چنین اتهامی و رای اینچنینی برای نخستین بار است که در ترکیه مدرن...

صفحه ۶

شماره پیاپی ۱۴۴۱ - شماره ۵۱۷ دوره جدید - ۱۲ صفحه + ۲۲ صفحه ضمیمه - ۱۰۰۰ تومان

ضمیمه
آخر هفته

پرونده سالم‌رگ امیر کبیر

رگ‌زنی اصلاحات

شکست صدر اعظم اصلاح طلب

گر بزن ناپذیر بود؟

با آثار و گفتاری از:

لطف‌الله آجودانی، حسین شاه‌وایی

باز خوانی کارنامه‌ی علی فردوسی

مدیر گروه تاریخ دانشگاه نردام تارکالیفر نیا

با آثار و گفتاری از:

هادی خانیکی، بهاء‌الدین خر مشاهی

اصغر دادبه، محسن عمادی

حرف اول

دموگراسی کام‌به‌کام

اسدالله اطهری*

اعلام حکم حبس ابد برای رییس پیشین ستاد ارتش ترکیه را باید در چارچوب رابطه ارتش و حزب عدالت و توسعه بررسی کرد. حزب عدالت و توسعه از زمان به قدرت رسیدن سعی کرده که ارتش را مدیریت کند، ارتشی که از ۶۰سال پیش هر ۱۰سال یک کودتا صورت داده بود اما از زمان روی کار آمدن حزب عدالت و توسعه قدرت ارتش کاسته شده و این حزب سعی کرده با تکیه بر شاخص‌های مدنی اتحادیه اروپا بر اساس «معیارهای کپنهاگ» و سایر شاخص‌های دموکراتیک که بر اروپا حاکم است، اصلاحاتی اساسی در ترکیه ایجاد کند. در همین راستا در سال‌های اخیر اتفاقاتی رخ داده که در تاریخ ترکیه بی‌سابقه بوده است. به عنوان نمونه «طرح آمانیه» که بر اساس آن ارتش ترکیه باید مانند تمام اروپا تابع نیروهای دولتی باشد، در دادگاه حضور یابد و به اتهامات پاسخ دهد، منع تعقیب اعضای ارتش لغو شده و دادگاه‌ها می‌توانند برای نیروهای ارتش قرار تعقیب صادر کنند. این اصلاحات به این معناست که جلوگیری از حرکت‌های احتمالی ارتش گرفته شده و ارتش قادر تمدن ترکیه دیگر قادر نیست کودتایی را سازماندهی کند. به جز این مسئله پیش از این، نماینده ارتش در نهاد «شورای امنیت ملی» حضور داشت و نکته مهمی که در سال‌های اخیر رخ داد این بوده که دولت مانع حضور مجدد ارتش در این نهاد شد. کاهش قدرت ارتش در حدی بود که با برگزاری فرآیند اصلاحات قانون اساسی در ترکیه، شاهد بودیم که سه فرمانده بلندپایه ارتش استعفا دادند و برای اولین بار حزب عدالت و توسعه توانست خودش رییس ستاد مشترک ارتش را تعیین کند. همچنین برخلاف روند پیشین حزب عدالت و توسعه توانست یک فرد غیرنظامی را به عنوان دبیر شورای امنیت ملی بر سر کار بیاورد. به‌صورت کلی روند کاهش قدرت ارتش ترکیه بر چند محور متمرکز بوده است: اصلاح ساختاری شورای امنیت ملی و کاهش قدرت نظامیان در این نهاد، حذف ارتش از نهادهای آموزشی، فرهنگی و دادگاه قانون اساسی ترکیه.

ادامه در صفحه ۶

نشست انتخاب ریاست دانشگاه آزاد چالش برانگیز شد

معرفی رییس دانشگاه پس از خروج هاشمی

- جاسبی: نام رییس دانشگاه بدون مصوبه رییس هیات امانا توسط برخی اعضا اعلام شده است
- بیانیه دبیر خانه هیات امانا: متاسفانه جلسه به شکل یک طرفه‌ای به بن بست کشیده شد
- محمدیان: رای ریاست فرهاد دانشجو «قطعی» است

گروه جامعه، محمدحسین نجابتی: غوغای دانشگاه آزاد تمامی ندارد. دومین جلسه هیات امانی دانشگاه آزاد اسلامی دو روایت داشت، اعضای دولتی هیات امانی دانشگاه آزاد اسلامی فرهاد دانشجو را به عنوان رییس جدید معرفی کردند و دانشگاه آزادی‌ها جلسه انتخاب رییس دانشگاه را بدون جمع‌بندی و مصوبه قانونی خواندند. حکایت از این قرار است که در دومین جلسه هیات امانی جدید دانشگاه آزاد اسلامی، اعضای دولتی متشکل از کارکنان دانشجو وزیر علوم، مرضیه وحیددستجردی وزیر بهداشت، فرهاد دانشجو و فریدون

عزیزی در ابتدای جلسه تنها فرهاد دانشجو را به عنوان گزینه مورد نظر و توافق خود معرفی کردند که این مساله با مخالفت آیت‌الله هاشمی‌فسنجانی، رییس هیات امانی دانشگاه آزاد اسلامی مواجه شد. پس از آن اعضای دولتی هیات امانی دانشگاه آزاد اسلامی پس از کش و قوس‌های ایجاد شده در جلسه اقدام به ترک جلسه کردند و پس از بازگشت دوباره به محل جلسه در برگ‌های رای بدون اعلام رییس هیات امانی دانشگاه آزاد اسلامی نام فرهاد دانشجو را در برگ‌های رای‌گیری انداختند.

ادامه در صفحه ۱۱

تیتراها

کره شمالی از آمریکا درخواست کرد

روزهای طلایی سکه

صفحه ۴

طرح قدیم به ۶۷۵ هزار تومان رسید

تعلیق هسته‌ای در برابر غذا

صفحه ۶

نرخ سود بانکی به ۲۱ درصد افزایش یافت

دوربرگردان سیاست‌های بانکی

تصویب رسید که بر اساس آن امکان گشایش ال‌سی‌های ریالی برای این بخش به وجود آمده و محدودیت‌ها حذف شود. در بخش سپرده‌ها، این نقدینگی سرگردان بود که با خروج از شبکه بانکی به تالاهای بازارهای ارز و سکه دامن زده بود که این امر بالاخره موجب افزایش نرخ سود سپرده‌ها شد. فروش یک‌صدوی اوراق مشارکت منتشر شده از ابتدای سال جاری تاکنون که هادی قوامی میزان این اوراق را ۳۰ هزار میلیارد تومان عنوان می‌کند، دلیل افزایش نرخ سود اوراق مشارکت بود. حتی وضع به صورتی بود که بانک مرکزی هم در این چند سال به ندرت اقدام به انتشار و فروش اوراق مشارکت کرد. البته این نرخ‌ها به همین آسانی هم افزایش نیافتند. رییس کل بانک مرکزی در سال جاری دو بار لایحه افزایش نرخ سود سپرده‌ها را به شورای پول و اعتبار برد تا با تصویب آن از تنش‌های بازارهای ارز و سکه جلوگیری کند. با این حال شورای پول و اعتبار با همان اصراری که رییس جمهوری بر کاهش نرخ سود دارد، بهمنی را با پاسخی منفی بدرقه کرد. اما این بار وضع کمی فرق کرد و سناریویی دیگر در پیش گرفته شد. بهمنی آن گونه که موسی‌الرضا ثروتی یکی از اعضای کمیسیون بودجه مجلس برای فاسر روایت می‌کند، دو، سه روز در محل کار خود حاضر نشد و طی شرطی با رییس جمهوری خواستار افزایش نرخ سود بانکی

نکته

اجرای نرخ سود بانکی ۲۱ درصدی مطابق مصوبه شورای پول و اعتبار مشروط به امضا و تایید احمدی‌نژاد است که اکنون در سفر آمریکای لاتین به سر می‌برد

شده بود، زیرا گفته بود در غیر این صورت قادر به کنترل بازار ارز نخواهد بود. در حالی که همان روزها خبر می‌رسید، بهمنی در دفتر کارش است و جلسات خبری برخی از افراد داشته است. این سناریو برای بهمنی دو سر برد بود. در صورتی که شورای پول و اعتبار مانند دو بار گذشته وقتی به نظرات رییس کل نمی‌گذشت، می‌توانست چنین ادعا کند که شورای سیاست‌گذاری در این حوزه با نظرات کارشناسی او مخالفت می‌کند و به همین دلیل هم هست که او نمی‌تواند بازارهای پر تلاطم را به آرامش سوق دهد و اگر هم شورای پول و اعتبار با افزایش نرخ سود موافقت می‌کرد باز هم برنده نهایی او بود که می‌توانست استقلال نصفه و نیمه بانک مرکزی را به رخ بکشد. البته معلوم هم نیست که این بازارها به آرامش برسند، چراکه مدت‌هاست کارشناسان عوامل سیاسی مانند تأمین منابع کسری بودجه و یارانه‌های نقدی را در تلاطم دو بازار ارز و سکه موثر می‌دانند.

ادامه در صفحه ۴

گروه هنر: «سینمای ایران روزهای حساسی را سپری می‌کند، یک روز را به وقت ایران یک روز را به وقت آمریکا» حتما بعد از خواندن این جمله گمان می‌کنید قرار است در ادامه این هطور از زاویه‌های دیگر از ماجرای کش و قوس «خانه سینما» و معاونت سینمایی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی رونمایی شود، اما زهی خیال باطل! اهالی خانه سینما صبح روز گذشته را مانند چند روز اخیر در راهروهای دادگاه گذرانند. فرهاد توحیدی که کمی دیرتر از وکیل خانه سینما به مجتمع قضایی شهید صدر رسیده بود، پس از خارج شدن از دادگاه، از ارائه توضیحاتی به قاضی پرونده خبر داد و اعلام کرد: «از نظر حقوقی اوضاع به نفع ماست» این در حالی است که رییس دیوان عدالت اداری ساعتی بعد با بیان اینکه «درخواست صدور دستور موقت برای جلوگیری از انحلال خانه سینما قبل از رسیدگی به پرونده از سوی شعبه مربوطه پذیرفته نشده است»، گفت: «رسیدگی به این پرونده نیاز به زمان دارد.» این درحالی است که

نکته

رییس دیوان عدالت اداری بایان اینکه «درخواست صدور دستور موقت برای جلوگیری از انحلال خانه سینما قبل از رسیدگی به پرونده از سوی شعبه مربوطه پذیرفته نشده است» گفت: «رسیدگی به پرونده نیاز به زمان دارد»

اسلامی دپداری داشتند. از تمام این حرف و حدیث‌ها که بگذریم نباید فراموش کرد که این روزها در تهران خانه‌ای پلمب شده که حتی صدای همسایه‌هایش هم از این اتفاق درآمده است. «خانه تئاتر» و «خانه موسیقی» در بیانیه‌هایی از اتفاقی که برای «خانه سینما» افتاده ابراز نارضندی کرده‌اند، اما امید به باز شدن گره بین دو طرف دعوا همچنان پابرجاست. این «جدایی» در این روزها حال سینمای ایران را حسلی ناخوش کرده است. این روزها در آمریکا «جدایی» به سبک یک ایرانی کلکسیون افتخارات سینمای ایران را تکمیل می‌کند. این «جدایی» کجا و آن «جدایی» کجا! سینمای ایران در این روزها گرم و سرد را با هم می‌چشد. مجادله «خانه سینما» و معاونت سینمایی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی دست‌کم اگر هیچ عایدی نداشت، حمایت اهالی سینما را از خانه‌شان به خوبی نشان داد. عزت‌الله انتظامی، رضا کیانیان، علیرضا

عکس: امیر نematollah، شرق

پیشنهاد اصغر فرهادی به وزارت ارشاد درباره «خانه سینما»:

انحلال را به رای بگذارید

خمسه و... خلاصه بیشتر اعضای خانه سینما و اتحادیه صنوف سینمایی نشان دادند که حرمت صاحب‌خانه از خانه است. در ادامه رشته واکنش‌های سینمایی «صفر فرهادی» که با «جدایی نادر از سیمین» دنیا را غافلگیر کرده است، از دموکراتیزاسیون سینمایی برای حل مشکل دوطرف دعوی سینمایی سخن گفته است. نامه «فرهادی» در حالی منتشر می‌شود که ابعاد سه‌شنبه هفته جاری، این کارگردان ایرانی در جمع حلقه منتقدان فیلم نیویورک جایزه بهترین فیلم خارجی‌زبان سال ۲۰۱۱ را دریافت کرد و گفت: «فلم من خواهد این جایزه را با خانواده بزرگ سینمای ایران شریک شوم که روزهای سختی را می‌گذرانند و افتخار می‌کنم که عضوی از این خانواده هستم.» آنچه در ادامه می‌آید پیشنهاد فرهادی از دوردست‌ترین جای جهان برای دعوی سینمایی است:

من قصد رمزگشایی و نیت‌خوانی از تصمیم شما

گفته شده، مرور کنم بلکه معتقدم باید حتما به این نکته توجه داشت که در ژانر ساختاری به همراه اصلاحات میچی که اصلاحاتی امرانه هم بود، آغاز شد و هر کس برای خود نشست. در این میان امپراتور و نیز پیشروان این را قبول کردند که نظام شایستگی را بپذیرند و من را قبول می‌کنند و از این نوع تعابیر را همین امر می‌دانم و الا اینکه گفته می‌شود ژانر حالت جزیره‌ای داشت، دور افتاده بود و بر عکس ایران در چهارراه حوادث قرار نداشت یا مثلا ادعا می‌شود ژانری مامن از استعمار مستقیم یا غیرمستقیم غربی‌ها شدند و اجازه ندادند که کالای غربی بازار آنجا را فتح کند و نظام خودتاکلی پیشه کردند و از این نوع تعابیر را من برایشان اهمیت ثانوی قابل هستند، در ایران، امیر، لوری نداشت و خود می‌خواست بکند همه بار اصلاحات را به دوش بکشد. از سبک با توپله دربار مقابله کند و از سوی دیگر با خارجی‌ها ارتباط بگیرد و سیاست خارجی را تنظیم کند و از سویی دنبال تالیسین دارالفنون و تنظیم قشون و تشکیل مطبوعه و اعزام به خارج، سرکوب بای‌ها و ده‌ها عمل دیگر بود که نمی‌توانست آنها را بدون یاروانی انجام دهد. اما «میچی» ایستا تدارک بازوهای اجرایی فراوانی برای خود دید و از این مسیر، نوعی بروکراسی قوی برای پیشبرد اهدافش ایجاد کرد یعنی امثال نورنظام در مصادر قرار گرفتند و اصل عزیزالسلطان‌ها جایی در امور نداشتند.

عضو آن به رای بگذارید. می‌توان روزی را مشخص کرد و گروهی را از دو سوی موضوع اختلاف برای نظرات در روند و شش‌ماه از بازگردید و این تصمیم را به سادگی به رای گذاشت. بدیهی است اگر اکثریت اعضای این خانواده رای به انحلال و تعطیلی روند فعلی خانه سینما دادند هیچ کس به هیچ بهانه‌ای تا ابد حق اعتراض به شما را نخواهد داشت و اگر اکثریت رای به ابطال این حکم دادند طبیعی است شما به احترام استقلال صنوف و همه اعضای این خانواده تصمیم خود را لغو کنید. اگر باور دارید که اکثریت اهل سینما موافق رای و تصمیم شما هستند، تردیدی در پذیرفتن این پیشنهاد به خود راه نخواهید داد و با انجام آن، خود را از بار سنگین مسوولیت تعطیلی این خانه نجات می‌دهید.»

گزارش آخرین تحولات پیرامون اعلام دستور انحلال «خانه سینما» و نیز شرح رسیدگی قضایی به پرونده موضوع را در صفحه آخر بخوانید.

سرمقاله

امیر نظام با عزیر السلطان

سعید جباریان

سعدی در گلستان داستاتی دارد که نشان‌دهنده نوعی تحرک اجتماعی است. وی می‌گوید: «وزری افتاد فتنه‌ای در شام/ هر یک از گوشه‌های فرا رفتند/ روستا زادگان دانشمند/

به‌وزیری پادشاه رفتند/ پسران وزیر ناقص عقل به گمبایی به روستا رفتند» گاهی فکر می‌کردم که از این داستان سعیدی تحرک عمودی اجتماعی را می‌توان نتیجه گرفت. منظورمان از تحرک عمودی اجتماعی آن است که فرد بتواند پایگاه، شأن، طبقه یا کلاس خود را از مرتبه‌ای فرور به فراتر ارتقا داده یا برعکس بر اثر بی‌کفایتی این مراتب را از دست داده و در هرم اجتماعی سقوط کند. اما بیشتر که دقت کرد، متوجه شدم اساسا در زمانه‌ای که امیر کبیر (امیرنظام) می‌زیست، به معنایی که جامعه‌شناسان می‌گویند تحرک اجتماعی وجود نداشته است یعنی درست است که بچه‌اشیزی اهل روستای هراوه به صدراعظمی ناصرالدین‌شاه بر کشیده می‌شود، اما بر اثر دسیسه چینی دربار ناگهان از لوح عزت به حقیض ذلت سرتنگون شده و در غربت رگزده می‌شود. در عوض آدم بی‌کفایتی مانند عزیرالسلطان (ملیچک) به خاطر نظربازی شاه لقب سرتیپی گرفته و مجلس و انیس شاه می‌شود. در واقع در جوامع ساخت‌یافته ترفیع و تنزل در هرم اجتماعی کلاما به لیاقت بستگی دارد نه به خواست این و آن و به قول امیر «همه و خاله»، یعنی قیمت سرمایه انسانی را بازار تعیین می‌کند و کفایت‌ها و درایت‌هاست که جایگاه فرد را مشخص می‌کند نه حسب و نصب. اما در زمانه امیر کبیر فقط اراده شاه بود که کسی را برمی‌کشید و کسی را به ذلت می‌انداخت، یعنی به جای نظام لیاقت‌سالاری، نظام ارادت‌سالاری حاکم بود و چنانکه در شعر سعدی هم می‌بینیم گویا این وظایف که از آن نام می‌برد، در فضایی مجازی یا لاقل در ایام فتنه‌ای بوده است که همگان به گوشه‌های فرار می‌کردند، یعنی نوعی هرج و مرج اجتماعی حاکم بوده که چنین اتفاقاتی افتاده است. در واقع سعدی در مقام بیان قاعده‌های اجتماعی نبوده بلکه توضیح شرایط استثنایی را می‌دهد است. به گمانم آه مظلوم دامن سلسله قاجار را گرفت و بعد از مرگ امیر دیگر این سلسله زوال و انحطاط خود را شروع کرد و این حق ناصرالدین‌شاه بود که چون شخصیت مقتدر و توسعه‌گرای مانند امیر کبیر را می‌کشد باید همشین ملیچک‌ها شود. معمولا اصلاحات ایران را با اصلاحات دوران «میچی» در ژانر مقایسه می‌کنند چون هر دو اصلاحات با فاصله اندکی از یکدیگر شروع شدند. میچی حدود ۱۰ تا ۱۵ سال پس از امیر، اصلاحات در ژانر را شروع کرد بنابراین همیشه این سوال مطرح بوده که علل توفیق ژانر و تاکامی ما چه بوده است؟ در این زمینه کتب و مقالات زیادی هم نوشته شده است و هر یک از زاویه‌ای به این مطلب پرداخته‌اند. من نمی‌خواهم در اینجا همه آن مطالبی را که

گفته شده، مرور کنم بلکه معتقدم باید حتما به این نکته توجه داشت که در ژانر ساختاری به همراه اصلاحات میچی که اصلاحاتی امرانه هم بود، آغاز شد و هر کس برای خود نشست. در این میان امپراتور و نیز پیشروان این را قبول کردند که نظام شایستگی را بپذیرند و من را قبول می‌کنند و از این نوع تعابیر را همین امر می‌دانم و الا اینکه گفته می‌شود ژانر حالت جزیره‌ای داشت، دور افتاده بود و بر عکس ایران در چهارراه حوادث قرار نداشت یا مثلا ادعا می‌شود ژانری مامن از استعمار مستقیم یا غیرمستقیم غربی‌ها شدند و اجازه ندادند که کالای غربی بازار آنجا را فتح کند و نظام خودتاکلی پیشه کردند و از این نوع تعابیر را من برایشان اهمیت ثانوی قابل هستند، در ایران، امیر، لوری نداشت و خود می‌خواست بکند همه بار اصلاحات را به دوش بکشد. از سبک با توپله دربار مقابله کند و از سوی دیگر با خارجی‌ها ارتباط بگیرد و سیاست خارجی را تنظیم کند و از سویی دنبال تالیسین دارالفنون و تنظیم قشون و تشکیل مطبوعه و اعزام به خارج، سرکوب بای‌ها و ده‌ها عمل دیگر بود که نمی‌توانست آنها را بدون یاروانی انجام دهد. اما «میچی» ایستا تدارک بازوهای اجرایی فراوانی برای خود دید و از این مسیر، نوعی بروکراسی قوی برای پیشبرد اهدافش ایجاد کرد یعنی امثال نورنظام در مصادر قرار گرفتند و اصل عزیزالسلطان‌ها جایی در امور نداشتند.

سازمان آگهی‌های روزنامه شرق تلفنی آگهی می‌پذیرد.